RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	24 juni 2024
Voorstelnummer	D752594
Datum raadsvoorstel	2 mei 2024
Portefeuillehouder(s)	Mascha ten Bruggencate
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	3 juni 2024
Soort agendering	Besluit
Agendapunt	Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035
Team	RO - Beleid en Vastgoed
Opsteller	Miriam Hempen
Datum B&W besluit	21 mei 2024
Bijlagen:	3

Onderwerp : Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035

Voorgesteld besluit

De visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035 vast te stellen.

Geheimhouding

☐ Ja ■ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De toeristisch recreatieve visie "Regio Alkmaar: Parel aan Zee 2025" nadert het einde van de looptijd. Na een decennium van waardevolle samenwerking binnen de regio, hebben we in regionaal verband een vernieuwde visie op Toerisme en Recreatie voor de regio Alkmaar opgesteld. De afgelopen jaren zijn er nieuwe maatschappelijke trends en ontwikkelingen ontstaan, zoals een toename van binnenlands toerisme en recreatie en een veranderende vraag. Dit alles zorgt ervoor dat een nieuwe visie op toerisme en recreatie niet alleen wenselijk, maar ook noodzakelijk is. De eerdere focus op het verhogen van bezoekersaantallen heeft plaatsgemaakt voor een nieuwe benadering met als doel toeristen en recreanten beter over de regio en het jaar te verspreiden. Het doel van de vernieuwde visie op Toerisme en Recreatie is om de sector in de Regio Alkmaar ook na 2024 te versterken én om integraal te werken met andere beleidsvelden waardoor toerisme- en recreatiesector bijdraagt aan de brede welvaart van de regio.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

- Het vormt de actualisatie van het regionale toeristisch-recreatief beleid uit 2015, namelijk "Regio Alkmaar: Parel aan Zee 2025".
- Een lokale doorvertaling van het provinciaal beleid en het landelijke Perspectief 2030 (NBTC 2018) en de hierbij horende centrale strategie, namelijk bestemmingsmanagement waarbij er aandacht is voor brede welvaart.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

- **De huidige visie voor toerisme en recreatie is niet meer actueel.**
  Het in 2015 vastgestelde document “Regio Alkmaar: Parel aan Zee 2025" is bijna verlopen. In de nieuwe visie is rekening gehouden met relevante ontwikkelingen in beleid, de markt en de regio.
- **De nieuwe visie betrekt thema’s van deze tijd en is integraal van opzet.** De voorliggende visie geeft een analyse van de sector, zet de opgaven uiteen, schetst de kaders en visie voor toerisme en recreatie in Regio Alkmaar met droombeelden. Hierbij is een integrale opzet gehanteerd vanuit een brede welvaartsbenadering. De ca. 307.000 inwoners van Regio Alkmaar genieten van een goede levenskwaliteit, mede dankzij hoogstaande publieke voorzieningen en een actieve gemeenschap die trots is op haar unieke regionale karakter. Het bezoeken van Regio Alkmaar is namelijk net als het opentrekken van een schatkist, het zit vol met (cultuurhistorische) verhalen. De vernieuwde visie streeft ernaar om met behulp van toerisme en recreatie de levenskwaliteit te versterken, waarbij economische groei gestimuleerd wordt en natuur en cultuur behouden blijft.
- **Er is behoefte aan spreiding van bezoekers in zowel ruimte als tijd.** Uit het participatietraject blijkt dat toerisme en recreatie de leefbaarheid op sommige lokale plekken in de regio onder druk zet, vooral in het hoogseizoen. Dit is met name gericht op parkeren, verkeer, afval en geluidsoverlast. Daarom gaat de visie in op brede welvaart waaronder het creëren van balans tussen leefbaarheid, economie en natuur. De spreiding van toeristen en recreanten in ruimte en tijd draagt hieraan bij. Doordat er samen wordt gewerkt in regioverband kan het probleem van de ene gemeente een kans bieden voor de andere gemeenten.
- **De visie versterkt kansen voor leefbaarheid, economie en natuur.** Omdat de focus in deze visie ligt op de spreiding van bezoekers en regiobewoners in ruimte en tijd, ontstaan er kansen voor gemeente Heiloo voor een gebalanceerde constante stroom van bezoekers. Dit komt de leefbaarheid in Heiloo, de economie en de bescherming van de natuur ten goede.
- **Regionale samenwerking is van belang.** Bezoekers en bewoners blijven niet binnen één gemeente, daarom is regionale samenwerking essentieel en willen we hier de komende jaren weer gezamenlijk op inzetten. Door samen te werken in regioverband kunnen ook lokale problemen worden opgelost. Bezoekersstromen worden beter verspreid over verschillende gebieden, wat overbelasting in populaire gebieden vermindert en de economische voordelen naar minder bezochte gebieden groeit. Ook kunnen de gemeenten effectievere en verreikende marketingcampagnes voeren die een breder publiek aanspreken dan individuele gemeenten, waardoor het imago van de regio als geheel, maar ook die van de individuele gemeenten, wordt verbeterd. Daarnaast wil Regio Alkmaar ook de samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie optimaliseren met de buurregio’s o.a. West-Friesland, Noordkop, Zaanstreek-Waterland.

- **Inzetten op sector overstijgende samenwerking.** Vanuit deze visie worden onderwerpen zowel lokaal als regionaal geagendeerd bij andere beleidsvelden. Voor Heiloo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het verbeteren van de bereikbaarheid van voorzieningen denk hierbij aan Heiloo Fietsdorp, uitbreiden van de functie en gebruik van het station in Heiloo, versterken en verrijken van cultureel erfgoed o.a. het verhaal van Landgoed Nijenburg en het relitoerisme. samenwerking onderwijs en arbeidsmarkt, verbeteren van de verbindingen tussen zowel de cultuurvoorzieningen als de sportvoorzieningen, optimaliseren detailhandel en horeca, aansluiten op gebiedsontwikkelingen zoals de ontwikkeling op het Landgoed Willibrordus en aandacht voor duurzaamheid en inclusiviteit. Dit komt ook de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van gemeente Heiloo ten goede.
- **Er wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld nadat de visie is vastgesteld.** Hierin komt o.a. aandacht voor het verbinden en het vermarkten van het toeristisch-recreatief product door middel van themaverhalen en een krachtige gebiedsnaam. Na het vaststellen van de visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025 – 2027 wordt een meerjarenuitvoeringsprogramma opgesteld. Hierin wordt duidelijk waar komende jaren de prioriteiten liggen en wat gerealiseerd kan worden binnen de bestaande budgetten en capaciteit. Dit uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld door het college.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Een alternatief is om de visie op toerisme en recreatie niet te actualiseren. Dit zou echter betekenen dat we aanzienlijk minder grip krijgen op de ontwikkelingen binnen deze vitale sector. Zonder duidelijke kaders zouden we elk nieuw initiatief ad hoc moeten evalueren, wat de efficiëntie en effectiviteit van het beleid zou ondermijnen. Het ontbreken van een duidelijke visie en bijbehorende acties, die inspelen op de trends en ontwikkelingen in de regio Alkmaar, kan leiden tot een verzwakking van de gehele sector.
Dit is een onwenselijke situatie, aangezien er juist veel kansen voorhanden zijn die onze gemeente samen met de regio kan aangrijpen om toerisme en recreatie met een eigen, lokale invulling verder te ontwikkelen.

Indien uw raad er voor kiest geen nieuwe visie vast te stellen, staan we voor de uitdaging dat we niet alleen minder duidelijke richting kunnen geven aan ons beleid, maar ook waardevolle kansen laten liggen. Het streven naar spreiding van toeristen en recreanten in zowel ruimte als tijd – een belangrijk doel voor onze regio – wordt dan aanzienlijk moeilijker te realiseren. Ongecontroleerde groei van toerisme en recreatie kan namelijk leiden tot druk op lokale voorzieningen, natuur en infrastructuur.

Bovendien kunnen we zonder de extra inkomsten die toerisme en recreatie potentieel kunnen genereren, de ontwikkeling en het behoud van onze natuur en ons cultuurhistorisch erfgoed in gevaar zien komen. Dit zou een gemiste kans zijn voor de versterking en verrijking van ons lokale erfgoed, dat zowel voor inwoners als bezoekers van grote waarde is. Ook kan de kwaliteit en het aanbod van de voorzieningen achterblijven bij de behoeften en verwachtingen van zowel bewoners als bezoekers. Het niet actualiseren van een nieuwe visie brengt dus aanzienlijke risico's met zich mee voor de sociaal-maatschappelijke, economische en culturele toekomst van onze regio.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

De visie Toerisme en Recreatie is in regionaal verband opgesteld met de zes gemeenten in Regio Alkmaar. Gezamenlijk willen de zes gemeenten Regio Alkmaar verder ontwikkelen op het gebied van toerisme en recreatie. Betere verspreiding van toeristen en recreanten over tijd en ruimte en meer bestedingen komen de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in de gehele regio ten goede. Om dit te bereiken is er voor een lange periode een stevige ambitie en inzet vanuit de gemeenten, ondernemers en betrokken organisaties nodig. De uitdagingen van de ene gemeente is een kans voor een andere gemeente.

Voor Heiloo betekent dit dat door het spreiden van bezoekers, zowel in tijd als in ruimte, het aantal bezoekers toeneemt, wat weer leidt tot een hoger gebruik van lokale voorzieningen. Dit helpt op het voorzieningenniveau op peil te houden, op te plussen en te vernieuwen. Dit levert niet alleen maar economische voordelen op en zorgt voor een gelijkmatiger verspreiding van bezoekersstromen gedurende alle seizoenen. Als gevolg hiervan kan de gemeente Heiloo profiteren van meer dynamiek, wat zowel de aantrekkelijkheid als de kwaliteit van leven in de gemeente Heiloo ten goede komt.

RISICO'S

Voor het realiseren van deze visie zijn wij afhankelijk van andere partijen uit de toerisme- en recreatiesector. Wanneer zij geen stimulans zien om meer met elkaar samen te werken of af te zien van investeringen, dan kunnen de ambities en doelen uit deze visie mogelijk niet of slechts gedeeltelijk gehaald worden. Echter, de gemeenten onderhouden nauw contact met de sector en werken actief samen om de visie te realiseren.

In de visie wordt een droombeeld geschetst voor 2035. Het realiseren van het hele droombeeld vraagt meer budget en capaciteit dan er momenteel beschikbaar is. Daarom wordt na vaststelling van de visie een uitvoeringsprogramma opgesteld, waar de activiteiten worden geprioriteerd en gefaseerd op basis van de huidige middelen en capaciteit. Daarbij wordt ook gekeken naar efficiënte oplossingen, zoals het regionaal delen van uitvoeringscapaciteit en het samen inhuren van uitvoeringscapaciteit.

FINANCIËN

Voor de uitvoering van de visie is de bestaande begroting het uitgangspunt, waardoor er geen begrotingswijziging nodig is. Er wordt uitgegaan van de huidige jaarlijkse bijdragen aan het Regionale Actieplan Recreatie en Toerisme, de Taskforce Verblijfsrecreatie en de voormalige bijdragen aan de destinatiemarketingorganisatie Holland boven Amsterdam. Bovendien zal een stijging in het aantal bezoekers leiden tot verhoogde inkomsten uit toeristenbelasting. In de toekomst gaan we onderzoeken hoe we middels fondsen en cofinanciering met ondernemers en organisaties additionele financiële middelen kunnen genereren om onze visie kracht bij te zetten en onze droombeelden te verwezenlijken.

DUURZAAMHEID

We streven naar een duurzame toerisme- en recreatiesector. Dit is een belangrijk onderdeel in de visie. De sector heeft een rol om bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen in onze gemeente en de regio en de bewustwording van inwoners en bezoekers.

PARTICIPATIE

Bij het opstellen van deze visie is een uitgebreid participatietraject doorlopen, met inbreng van uitvoeringspartners, ondernemers en inwoners. De diversiteit aan perspectieven hebben er toe geleidt dat de visie is verrijkt. In de bijlage staat een uitgebreid verslag van het participatieproces.

- Er is een **bewonersenquête** verspreid via onze online- en offline kanalen. Uit deze enquête kwam naar voren dat de bewoners trots zijn op Regio Alkmaar en ook de voordelen inzien van toerisme en recreatie op hun woonomgeving. Er is wel aangegeven dat op sommige plekken drukte en/of nadelen worden ervaren van toeristen en recreanten. Deze input is meegenomen in de visie waarbij spreiding in ruimte en tijd een mogelijke oplossing is om de drukte en haar nadelen in het ene gebied te beperken en het andere gebied laten floreren door juist meer toeristen en recreanten.
- Daarnaast is er een **stakeholdersbijeenkomst** gehouden, waar ondernemers en organisaties uit de toerisme- en recreatiesector voor zijn uitgenodigd om mee te denken. De ontvangen reacties zijn gewogen en verwerkt. Veel inbreng is meegenomen, waaronder de balans tussen natuur en toerisme en recreatie, verlenging van het seizoen. En ook themaverhalen om de verbindende identiteit van Regio Alkmaar te vertellen, zowel naar bezoekers als regiobewoners en om spreiding van toeristen en recreanten over tijd en ruimte te bevorderen.
- Ook zijn er gedurende het proces **meerdere interviews gehouden met ondernemers en organisaties.** De gesprekken zijn geanalyseerd en de input is verwerkt in de visie.
- Aan de gemeenteraden is tijdens de **gezamenlijke raadsbijeenkomst** van april een presentatie gegeven over de uitgangspunten voor de visie. De aanwezige raadsleden konden tijdens deze bijeenkomst vragen stellen en hun aandachtspunten meegeven.

De diversiteit aan perspectieven heeft waardevolle input opgeleverd. In het algemeen bestaat er een breed draagvlak voor de uitgangspunten in de nieuwe visie. In de bijlagen wordt een samenvatting gegeven van het participatietraject, zowel de resultaten van de inwonersenquête als het beeldverslag van de stakeholdersbijeenkomst.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na vaststelling visie:

- Na het vaststellen van de Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035 wordt een meerjarig uitvoeringsprogramma opgesteld. Hierin wordt duidelijk waar in de komende jaren de prioriteiten liggen en wat gerealiseerd kan worden binnen de bestaande budgetten en capaciteit. Dit uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld door de zes colleges en wordt daarna ter kennisname aan de gemeenteraden gestuurd.
- De visie wordt gepubliceerd op de gebruikelijke gemeentelijke kanalen. Daarnaast wordt de visie onder de aandacht gebracht via het Toeristisch Netwerk regio Alkmaar en onze gemeentelijke nieuwsbrief. Ook de genodigden voor de participatiebijeenkomst ontvangen (een link naar) de visie.

BIJLAGEN

- Visiedocument: Visie Toerisme en Recreatie Regio Alkmaar 2025-2035.
- Beeldverslag stakeholdersbijeenkomst 1 februari 2024.
- Resultaten bewonersenquête toerisme en recreatie Regio Alkmaar.

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

N.v.t

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

J. van den Beij-Veenstra
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester